

Complexnummer: 515753

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Croy

Aantal complexonderdelen

7

Monumentnummers van complexonderdelen

515752, 515754, 515755, 515756, 515757, 515758, 515759

Woonplaats

Aarle-Rixtel

Gemeente

Laarbeek

Provincie

Noord-Brabant

Locatie van het hoofdobject

Croylaan 14, 5735 PC te Aarle-Rixtel

Complexomschrijving

In structuur en deels in detail gaaf bewaarde buitenplaats met HOOFDGEBOUW (1), HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG (2), TOEGANGSBRUG (3), POORTGEBOUW (4), TUINMUUR (5), SCHAAPSKOOI (6), KASTEELBOERDERIJ (7) Ten noorden van de Goorloop tussen het dorp Stiphout en Aarle-Rixtel ligt de historische buitenplaats Kasteel Croy, waarvan de grondbezitter Rutgher van Erp voor het eerst in 1472 wordt vermeld. Het kasteel heeft, ondanks zijn verdedigbare karakter, waarschijnlijk nooit als verdedigingswerk gediend. In 1477 werd Jacob van Croy de nieuwe eigenaar, die er zijn naam aan verleende. Onder het beheer van de welgestelde Cornelis I van Bergen, werd het kasteel vermoedelijk met de zuidwestvleugel uitgebreid. Van 1772 tot 1872 in bezit van de familie Van Bruggen, waarna het, door testamentaire beschikking, een bejaardenhuis werd en sinds 1977 een kantoorfunctie kreeg. De aanleg rondom het kasteel heeft van oudsher een utilitair karakter met de moestuinen in de nabijheid van het hoofdgebouw, verder is de infrastructuur (grachten en lanen) van belang evenals de nog onaangetaste setting van het kasteel in de weilanden.

Op de bij de omschrijving behorende kaart is de omgrenzing van het complex alsmede de aanduiding van de onderdelen aangegeven.

Waardering:

De HISTORISCHE BUITENPLAATS is van algemeen cultuur-, architectuur- en tuinhistorisch belang: - vanwege de ouderdom; - als zeldzaam voorbeeld van een omgracht, laat 15de-eeuws adellijk huis in Brabant; - vanwege de kenmerkende infrastructuur met lanen en grachten in combinatie met de visueel-landschappelijke waarde; - vanwege het complex van de bouwkundige onderdelen en de tuin- en parkaanleg.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 515752

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 19 juli 2002
Kadaster deel/nr: 82808/185

Woonplaats*: Aarle-Rixtel
Gemeente*: Laarbeek
Provincie*: Noord-Brabant

Locatienaam: Aarle-Rixtel
Locatieomschrijving:

Kadastrale gemeente*: Aarle-Rixtel
Sectie*: E
Kadastraal object*:
Appartement aanduiding:
Grondperceel: 1810

Omschrijving**

Omschrijving

HOOFDGEBOUW (Kasteel Croy). Het omgrachte bakstenen kasteel bestaat uit een vroeg 15de-eeuwse rechthoekige noordwestvleugel met ronde hoektoren (ca.1468), en haaks daarop een uit ca.1500 daterende en vermoedelijk op oudere fundamenteën opgetrokken vierkante zuidwestvleugel (twee bouwlichamen) met twee torens tegen de zuidoostgevel en een toren naast toegangspoort aan de noordoostzijde; de architectonische vormgeving heeft overeenkomsten met de Nederrijnse baksteenarchitectuur. De binnenplaats is in de 17de eeuw overkapt en bij de woonvleugel getrokken. De jaartal ankers uit 1599 in de zuidvleugel verwijzen vermoedelijk naar een verbouwing. Alle vensters zijn in de 18de eeuw veranderd. Restauratie 1977. De noordwestvleugel bestaat uit een souterrain en twee bouwlagen onder een met rode pannen gedekt zadeldak tussen een top- en een trapgevel; onder de daklijsten een rondboogfries op kraagsteentjes. Het fries zet zich voort in de ronde toren op de westhoek; het metselwerk van de toren wordt ter hoogte van de noklijn overdekt door een tentdakje. Op de zuidhoek een arkel of aanzet van een traptoren. Regelmatige indeling met meerruitsvensters. De zuidwestvleugel bestaat eveneens uit een souterrain en twee bouwlagen onder met rode pannen gedekte zadeldaken aan de zuidoostzijde beëindigd door gekanteelde gotische trapgevels, waarvan de rechter uit het midden van de 18de eeuw dateert; onder de daklijsten een spitsboogfries met driepassen op kraagsteentjes. De op achtkantige plattegrond opgetrokken zuidelijke hoektoren bestaat uit drie door waterlijsten gescheiden geledingen onder een lage achzijdige spits (oorspronkelijk een hoge spits); de tweede geleding heeft grotendeels dichtgezette spitsboogvensters met gemetselde harnassen en de hoog opgetrokken derde geleding is voorzien van langgerekte spitsboognissen. De oostelijke hoektoren heeft, evenals de toren rechts van de ingang -beide torens flankeren de ingang-, een ronde onderbouw overgaande in een uitkragend achtkantige bouwlichaam, waarbij de overgang geaccentueerd wordt door een spitsboogfries. De drie geledingen van de oosttoren zijn voorzien van ruime spitsboognissen waarin een venster is geplaatst. Ook de rechter toren kent deze invulling, behalve op de derde geleding die voorzien is van gekoppelde

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

spaarvelden; deze toren is in de 17de eeuw verhoogd en voorzien van een spits met ui-vormige bekroning. Tussen de torens bevindt zich de éénassige toegangspartij bestaande uit een, in een rechthoekige nis geplaatste, dubbele paneeldeur met rondboog snijlicht gevat in een omlijsting (ca.1790) daarboven een rondboog verdiepingsvenster. In het INTERIEUR is ondermeer van belang de laat-18de-eeuwse aankleding in Lodewijk XVI-stijl met name de ronde jachtkamer naast de ingang met Lodewijk XVI (pilaster)betimmeringen en stucwerk met jachtemblemen; de hal met 18de-eeuws stucwerk. Noordwestvleugel met kelders met tongewelven en schietgaten.

Waardering

HOOFDGEBOUW (Kasteel Croy) van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;
- vanwege het laatgotische karakter van het gebouw dat bijzonder en vrij uniek is voor Brabant;
- vanwege de enkele gaaf bewaarde interieuronderdelen uit de 18de eeuw;
- vanwege de beeldbepalende ligging binnen de historische aanleg;
- vanwege de functioneel-ruimtelijke relatie met de andere onderdelen van de buitenplaats.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Kasteel, buitenplaats

Functie

Kasteel

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegevens voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 515754

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	19 juli 2002
Kadaster deel/nr	82808/150

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Aarle-Rixtel	Laarbeek	Noord-Brabant

Locatiennaam	Locatieomschrijving
Aarle-Rixtel	By Croylaan 14

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Aarle-Rixtel	E			1886
Aarle-Rixtel	E			1810
Aarle-Rixtel	E			1809

Omschrijving**

Omschrijving

HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG behorende tot de buitenplaats Kasteel Croy. De aanleg bestaat uit een gaaf bewaarde van oorsprong middeleeuwse infrastructuur gevormd door een dubbele rechthoekige omgrachting met singels rondom. Tussen de binnen- en buitengracht liggen weilanden; de binnengracht aan de noord- en westzijde is in de 20ste eeuw gedempt. Oorspronkelijk was het kasteel vanaf de oostzijde middels het poortgebouw toegankelijk, maar in ca.1790 is de oprijlaan in noordelijke richting verlegd waardoor aswerking is verkregen. Deze loodrecht op de ingang in de noordgevel geprojecteerde laan (beplanting van jonge bruine beuk) wordt geflankeerd door oude eikenbossen; in het bos een met naaldbomen (Douglas) omzoomd wandelpad; de oostzijde wordt afgesloten door een beukenhaag. Het kasteleiland is ingericht met een deels omhaagde rechthoekige moestuin ten oosten van het kasteel; voorplein met keienbestrating; voor de boerderij een rij lindebomen. Gaaf bewaarde relatie buitenplaats - omgeving met landerijen, bosjes en eikenlanen.

Waardering

HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG behorende tot de buitenplaats Kasteel Croy van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;
- vanwege de gaaf bewaarde structuur van de aanleg met dubbele omgrachting en lanenstelsel;

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister
** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument
Datum van downloaden 18 July 2024

- vanwege de situering in het landschap;
- vanwege de functioneel-ruimtelijke samenhang tussen de verschillende onderdelen.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Historische aanleg

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 515755

Status rijksmonument
Inschrijving register* 19 juli 2002
Kadaster deel/nr 82808/169

Woonplaats* Aarle-Rixtel
Gemeente* Laarbeek
Provincie* Noord-Brabant

Locatienaam Aarle-Rixtel
Locatieomschrijving

Kadastrale gemeente* Aarle-Rixtel
Sectie* E
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 1810

Omschrijving**

Omschrijving

TOEGANGSBRUG behorende tot de buitenplaats Kasteel Croy. In 1778 werd de houten brug vervangen door een bakstenen boogbrug, zoals thans nog aanwezig. De massief geproportioneerde brug heeft hoog opgemetselde balustraden; muurwerk met ankers; deurtje naar souterrain; keermuren; keienbestrating.

Waardering

TOEGANGSBRUG van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;
- vanwege de doelmatig vormgeving;
- als karakteristiek en functioneel onderdeel van de buitenplaats;
- vanwege de functioneel-ruimtelijke samenhang met de andere onderdelen van de buitenplaats.

Hoofdcategorie Kastelen, landhuizen en parken
Subcategorie Tuin, park en plantsoen
Functie Brug(L)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 515756

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	19 juli 2002
Kadaster deel/nr	82808/177

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Aarle-Rixtel	Laarbeek	Noord-Brabant

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Aarle-Rixtel	E			1810

Omschrijving**

Omschrijving

POORTGEBOUW behorende tot de buitenplaats Kasteel Croy. Ten oosten van het kasteel staat een bakstenen poort met achthoekige traptoren uit ca.1500. Het op rechthoekige grondslag opgetrokken gebouw bestaat uit anderhalve bouwlaag onder een met rode Oud-Hollandse pannen gedekt zadeldak tussen trapgevels; de toren van twee geledingen onder een met leien gedekte spits. Op het dak staan twee gemetselde hoekschoorstenen en een klokkentorentje onder een leien dakje met windveren; goot op klossen. De poortdoorgang heeft aan de voor(straat)zijde een korfboog en aan de achterzijde een spitsboog. Aan weerszijden van de doorgang een kloostervenster, op de verdieping kleine roedenvenster met luiken. Bovenste geleding van de toren met spitsboogvormige spaarvelden. Keienbestrating.

Waardering

POORTGEBOUW van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;
- vanwege de gaaf bewaarde eenheid van een middeleeuws kasteel met voorburcht en poortgebouw;
- vanwege de ensemblewaarde;
- vanwege de functioneel-ruimtelijke samenhang met de andere onderdelen van de buitenplaats.

Hoofdcategorie	Subcategorie	Functie
Kastelen, landhuizen en parken	Bijgebouwen kastelen enz.	

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister
** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument
Datum van downloaden 18 July 2024

Monumentnummer*: 515757

Status rijksmonument
Inschrijving register* 19 juli 2002
Kadaster deel/nr 82808/99

Woonplaats* Aarle-Rixtel
Gemeente* Laarbeek
Provincie* Noord-Brabant

Locatienaam Aarle-Rixtel
Locatieomschrijving

Kadastrale gemeente* Aarle-Rixtel
Sectie* E
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 1810

Omschrijving**

Omschrijving

TUINMUUR behorende tot de buitenplaats Kasteel Croy. Langs de noordzijde van de moestuin staat een tuinmuur uit 1604 opgebouwd uit baksteen van een groot formaat onder een gecementeerde ezelsrug.

Waardering

TUINMUUR van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;
- vanwege de doelmatige vormgeving;
- als karakteristiek en functioneel onderdeel van de buitenplaats.

Hoofdcategorie Kastelen, landhuizen en parken
Subcategorie Tuin, park en plantsoen
Functie Tuinmuur

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Datum van downloaden 18 July 2024

Monumentnummer*: 515758

Status rijksmonument
Inschrijving register* 19 juli 2002
Kadaster deel/nr 82808/114

Woonplaats* Aarle-Rixtel
Gemeente* Laarbeek
Provincie* Noord-Brabant

Locatiennaam Aarle-Rixtel
Locatieomschrijving

Kadastrale gemeente* Aarle-Rixtel
Sectie* E
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 1809

Omschrijving**

Omschrijving

SCHAAPSKOOI (FOLLY) behorende tot de buitenplaats Kasteel Croy. Ten westen van het kasteel staat een schaapskooi met duiventil uit ca.1850 in rustieke stijl. Het op rechthoekige grondslag opgetrokken gebouw onder een met riet gedekt schilddak heeft een houten tot duiventil verhoogde oostgevel op vierkante grondslag gedragen door houten staanders. Restauratie 1975.

Waardering

SCHAAPSKOOI van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;
- als pittoresk folly-achtig onderdeel in de aanleg;
- als karakteristiek en functioneel onderdeel van de buitenplaats;
- vanwege de functioneel-ruimtelijke relatie met de andere onderdelen van de buitenplaats.

Hoofdcategorie Kastelen, landhuizen en parken
Subcategorie Bijgebouwen kastelen enz.
Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 515759

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	19 juli 2002
Kadaster deel/nr	82808/162

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Aarle-Rixtel	Laarbeek	Noord-Brabant

Locatiennaam	Locatieomschrijving
Aarle-Rixtel	

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Aarle-Rixtel	E			1810

Omschrijving**

Omschrijving

KASTEELBOERDERIJ behorende tot de buitenplaats Kasteel Croy. Het voorplein/de voorburcht wordt aan de noordwestzijde afgesloten door een langgerekte boerderij uit ca.1850-1860. Het op rechthoekige grondslag opgetrokken bakstenen gebouw bestaat uit één bouwlaag onder een zadeldak (nieuwe pan). De voorgevel heeft aan de linkerkant de toegangsdeur met tweeruits bovenlicht geflankeerd door een zesruitsvenster met luiken; uiterst een getoogde dubbele inrijdeur en in het midden zijn later (ca.1920) vier stalvensters in een gecementeerde omlijsting aangebracht, waarbij het oorspronkelijke ronde venster is dichtgezet. De achtergevel met bloktandlijst onder de goot heeft verschillende wijzigingen ondergaan (vernieuwd metselwerk, nieuwe vensters).

Waardering

KASTEELBOERDERIJ van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;
- vanwege de beeldbepalende ligging aan het voorplein;
- vanwege het bouwvolume;
- als karakteristiek en functioneel onderdeel van de buitenplaats;
- vanwege de functioneel-ruimtelijke relatie met de andere onderdelen van de buitenplaats.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister
** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument
Datum van downloaden 18 juli 2024

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Bijgebouwen kastelen enz.

Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument